

Sajtóközlemény
Luxembourg, 2018. december 18.

Európai Számvevőszék: Az Európai Unióban az elsivatagosodás ellen folytatott küzdelem eddigi lépései kevésbé koherensek

Az Európai Számvevőszék új jelentése szerint az Európai Bizottság nem rendelkezik világos képpel az Unióban egyre nagyobb fenyegetést jelentő elsivatagosodásról és talajromlásról. A számvevők szerint a Bizottság és a tagállamok által az elsivatagosodás ellen tett eddigi lépések kevésbé mutatkoznak koherensnek, és a Bizottság nem értékelte, hogy történt-e előrelépés a talajromlás 2030-ra történő megszüntetése felé.

Az elsivatagosodás azon emberi és éghajlati eredetű folyamatokat jelenti, amelyek következtében a száraz területeket olyan problémák sújtják, mint a csökkenő élelmiszer-termelés, a talaj terméketlensége, a földterületek természetes ellenálló képességének csökkenése és a rosszabb vízminőség. Az európai éghajlatváltozási előrejelzések azt mutatják, hogy az elsivatagosodás kockázata növekszik. Már most is léteznek forró félsivatagok Dél-Európában, és a jelenség észak felé terjed. Az elsivatagosodás az éghajlatváltozás következménye, de egyben oka is annak: a talajromlás során üvegházhatást okozó gázok kerülnek a légkörbe, és a leromlott talajnak csökken a szénmegkötő képessége.

Az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény értelmében tizenhárom uniós tagállam nyilvánította magát elsivatagosodás által érintett országnak. 2015-ben az Unió és a tagállamok elkötelezték magukat azon törekvés iránt, hogy 2030-ra megszűnjön a talajromlás az Unióban.

Az ellenőrök az elsivatagosodás által érintett öt uniós tagállamot kerestek fel: Spanyolországot, Olaszországot, Ciprust, Portugáliát és Romániát, és megvizsgálták, hogy eredményesen és hatékonyan kezelték-e az Unión belül az elsivatagosodás kockázatát.

Megállapították, hogy miközben az elsivatagosodás és a talajromlás aktuális és egyre növekvő fenyegetést jelent az Unióban, a Bizottság nem rendelkezik világos képpel a kihívásokról, az elsivatagosodás ellenében tett lépései pedig kevésbé koherensek.

„Annak vagyunk tanúi, hogy az éghajlatváltozás miatt az Unióban gyakoribbá válnak az aszályok, fokozódik a szárazság és nő az elsivatagosodás kockázata – jelentette ki Phil Wynn Owen, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. Az elsivatagosodás elszegényedéshez vezethet; a szél által hordozott por egészségügyi problémákat okozhat, és a biológiai sokféleség is csökkenhet, emellett demográfiai és gazdasági következményekkel is járhat, mivel az érintett területekről az emberek kénytelenek elvándorolni.

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről.
A jelentés teljes szövege letölthető [a Számvevőszék honlapján](#).

ECA Press

Mark Rogerson – szóvivő

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – sajtófelelős

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Számvevőként kötelességünk felhívni a figyelmet ezekre a kockázatokra, amelyek mind uniós, mind nemzeti szinten egyre nagyobb terhet róhatnak a közforrásokra.”

A számvevők szerint nincsen uniós szintű stratégia az elsivatagosodással és a talajromlással kapcsolatban. Ehelyett többféle stratégia, cselekvési terv és kiadási program létezik, mint például a közös agrárpolitika, az uniós erdőgazdálkodási stratégia vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia, amelyeknek van ugyan jelentőségük az elsivatagosodással szembeni küzdelemben, de nem arra összpontosítanak.

Az elsivatagosodással kapcsolatos uniós projektek elszórta jelennek meg a különböző szakpolitikai területeken: a vidékfejlesztésben, a környezetvédelmi és éghajlat-politikában, valamint a kutatási és regionális politikában is. E projekteknek lehet pozitív hatása az elsivatagosodás elleni küzdelemben, de vannak aggályok a hosszú távú fenntarthatóságukkal kapcsolatban.

A Bizottság és a tagállamok gyűjtenek adatokat az elsivatagosodásra és a talajromlásra ható különböző tényezőkről. Nem történt azonban teljes körű uniós szintű értékelés a talajromlásra nézve, és nem állapodtak meg ennek módszertanában sem. A tagállamok kevésbé hangolták össze tevékenységeiket, a Bizottság pedig nem adott gyakorlati iránymutatást. A Bizottság nem értékelte, hogy történt-e előrelépés azon kötelezettségvállalás kapcsán, hogy törekedni kell a talajromlás 2030-ra történő megszüntetésére az Unióban.

Az Európai Számvevőszék a következő ajánlásokat teszi:

- módszertant kell kialakítani az Unióban megfigyelhető elsivatagosodás és talajromlás mértékének felmérésére, ennek alapján elemezni a releváns adatokat, és rendszeresen bemutatni azokat;
- értékelni kell, hogy megfelelő-e a jelenlegi jogi keret a talaj fenntartható használatát, ezen belül az elsivatagosodás és a talajromlás kezelését illetően Unió-szerte.
- pontosabban kell részletezni, hogy 2030-ra miként valósul meg a talajromlás megszüntetésére vonatkozó uniós törekvés, és rendszeresen be kell számolni az előrelépésekről;
- iránymutatást kell adni a tagállamoknak a talajmegőrzésről és a talajromlás megszüntetéséről az Unión belül, beleértve a bevált gyakorlatok megismertetését is;
- kérésre technikai támogatást kell nyújtani a tagállamoknak, hogy létrehozzák a talajromlás 2030-ra történő megszüntetését célzó nemzeti cselekvési terveket.

A szerkesztők figyelmébe

Ez a tizenhárom uniós tagállam nyilvánította magát az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény (UNCCD) értelmében elsivatagosodás által érintett országnak: Bulgária, Görögország, Spanyolország, Horvátország, Olaszország, Ciprus, Lettország, Magyarország, Málta, Portugália, Románia, Szlovénia és Szlovákia.

Különjelentéseit a Számvevőszék bemutatja az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának, valamint az egyéb érdekelt feleknek, például a nemzeti parlamenteknek, ágazati szereplőknek és a civil társadalom képviselőinek. A jelentéseinkben megfogalmazott ajánlások döntő többsége a gyakorlatban

végrehajtásra kerül. Ajánlásaink kedvező fogadtatása arról tanúskodik, hogy munkánk az uniós polgárok javát szolgálja.

„Az elsivatagodás elleni küzdelem az Európai Unióban: a növekvő fenyegetés határozottabb fellépést követel meg” című, 33/2018. sz. különjelentés 23 uniós nyelven elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).